

учасника кримінального провадження про проведення відповідної процесуальної дії. І знову ж, тут є розбіжності між положеннями цієї статі і ч. 1 ст. 278 КПК України, адже в ній зазначено, що повідомлення про підозру вручається слідчим або прокурором. Тобто поняття «вручення» і «повідомлення» не є рівнозначні.

Зі змісту ч. 1 ст. 278 КПК України, можна зробити висновок, що письмове повідомлення про підозру слідчий і прокурор повинні вручати безпосередньо тій людині, яка зазначена повідомленні.

На думку О. Фараон, поняття «вручення» охоплює низку процесуальних дій, які мають бути виконані слідчим або прокурором, а саме: виклик особи відповідно до вимог законодавства; установлення особи, якій повинно бути вручено повідомлення про підозру; повідомлення особі про її процесуальні права, передбачені ст. 42 КПК України; роз'яснення їх суті; вручення пам'ятки про права та обов'язки; підпис особи, яка отримує повідомлення; фактична передача письмового повідомлення про підозру особі [3, с. 114].

Отже, у разі відмови від безпосереднього отримання повідомлення про підозру особою або залишення нею місця вчинення такої процесуальної дії прокурор/слідчий, відповідно до ч. 6 ст. 104 КПК повинен засвідчити факт відмови особи від посвідчення отримання повідомлення, а також факт надання письмових пояснень особи щодо причин такої відмови підписом її захисника (законного представника), а у разі його відсутності чи відмови від підпису – понятих. Крім того, у такому випадку згідно з ч. 1 ст. 136 КПК, прокурору /слідчому доцільно застосувати відеозапис відмови від вручення [4].

Таким чином, з'ясувавши питання порядку вручення повідомлення про підозру, можна дійти до висновку, що чинний КПК України має багато недоліків щодо інституту повідомлення про підозру. І тому порушення процедури вручення повідомлення про підозру може бути підставою для оскарження процесуальних дій, які слідчий або прокурор зобов'язаний вчинити згідно з п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК України.

Список літератури

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року. URL: [zakon.rada.gov.ua/ go/4651-174](http://zakon.rada.gov.ua/go/4651-174).
2. Шкелебей В. Способи та порядок вручення письмового повідомлення про підозру. Вісник кримінального судочинства. 2017. №4. С.110-114.
3. Фараон О. Вручення повідомлення про підозру. Jurnalul juridic national: teorie și practică. 2014. № 2(6). С.114-118.
4. Ухвала Комінтернівського районного суду м. Харкова №101276481 від 23.11.2021. URL:<https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/101276481>.

УДК 342.7

Вакеріна А. В., студентка гр. БП-21

Науковий керівник: Кипич І. В., доцентка кафедри приватного та публічного права, к.ю.н.

*Національний університет технологій та дизайну
(м. Київ, Україна)*

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ГРОМАДЯН. ЗВЕРНЕННЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

У контексті сучасного правового середовища, важливим аспектом є забезпечення не лише фізичної безпеки громадян, але й захист їх прав та свобод в усіх сферах судочинства, зокрема і в рамках кримінального права. Реалізація зазначених прав є важливим елементом будь-якої правової системи, що сприяє зміцненню правової держави та підтримує принципи правосуддя. Таким чином, аналіз законодавства та порушень прав громадян у кримінальному праві стає об'єктом дослідження, яке спрямоване на виявлення проблем.

Сьогодні, як ніколи, особливої актуальності цієї проблематики набувають кримінально-процесуальні відносини, де постійно виникають та проявляються найбільш суттєві обмеження конституційних прав та свобод громадян, та таких категорій як: підозрюваного, обвинуваченого, де відносини особи і держави часто супроводжуються інтенсивним примусовим впливом з боку останньої [1, с. 145].

Виходячи зі статті 2 Кримінального процесуального кодексу України(далі – КПК), метою кримінального провадження є забезпечення захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, а також охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження [2].

До завдань кримінального провадження включається забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду справи з метою притягнення кожного, хто вчинив кримінальне правопорушення, до відповідальності відповідно до ступеня своєї вини та тяжкості діяння.

Дуже важливо також забезпечити, щоб жодна невинна особа не була обвинувачена або засуджена, а також щоб ніхто з учасників кримінального провадження не був підданий необґрунтованому процесуальному тиску.

Таким чином, суди є важливим інструментом, що забезпечує незалежний та об'єктивний розгляд справ, що стосуються прав та свобод осіб у кримінальних процесах.

На думку О. Світличного, крім Основного Закону, в якому закріплено основні права і свободи людини, гарантії їх реалізації та юридичні засоби захисту, юрисдикція судів поширюється на будь-який юридичний спір і будь-яке кримінальне обвинувачення (ч. 3 ст. 124 Конституції України), інші законодавчі акти, зокрема, адміністративне, цивільне, господарське, кримінальне законодавство гарантує захист прав і свобод та законних інтересів громадян, а також іноземців та осіб без громадянства в судах, що є важливим показником механізму правового забезпечення, демократичності і соціальної спрямованості української держави. [3, с.205]

Станом на 2022-2023 роки Україна посідала третє місце після росії і Туреччини за кількістю звернень до Європейського суду з прав людини(далі – ЄСПЛ). І кожного року відсоткова кількість скарг не меншає.

За 2023 рік ЄСПЛ виніс 130 рішень у справах проти України [4].

З огляду на винесені рішення проти України бачимо наступне:

- 7 порушень статті 2 Конвенції (в частині позбавлення права на життя та відсутності ефективного розслідування);
- 50 порушень статті 3 Конвенції (в частині відсутності ефективного розслідування та нелюдського, такого, що принижує гідність, поводження);
- 77 порушень статті 5 Конвенції (право на свободу та особисту недоторканність);
- 50 порушень статті 6 Конвенції (в частині права на справедливий суд та надмірної тривалості провадження);
- 13 порушень статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя);
- 5 порушень статті 10 Конвенції (свобода вираження поглядів);
- 1 порушення статті 11 Конвенції (свобода зібрань та об'єднань);
- 56 порушень статті 13 Конвенції (право на ефективний засіб правового захисту);
- 1 порушення статті 14 Конвенції (заборона дискримінації);
- 7 порушень статті 1 Додаткового протоколу (захист права власності);
- 2 інші порушення статей Конвенції.

Зараз Україна посіла 6 місце за кількістю звернень до ЄСПЛ [5].

Станом на 2024 рік на розгляді в Суді перебуває майже 68500 справ проти держав-сторін Конвенції. З них — 8737 справ проти України.

Отже, люди незадоволені роботою національних судів і звертаються до вищої міри правосуддя – ЄСПЛ .

«Великий потік звернень до ЄСПЛ і його подальше зростання зумовлені масовим і системним порушенням Україною прав і свобод людини. За словами правозахисника, з року в рік держава не вживає заходів, щоб змінити ситуацію. Порушення накопичуються, як

сніговий ком і відверто дратують Європейський суд із прав людини», - на думку Євгена Захарова – Голови Харківської правозахисної групи [6].

До недовіри судам і іншим органам державної влади, браку кадрів додалась ще антитерористична операція на Сході 2014 року й військовий стан 2022 року, який вніс колосальні зміни у життя громадян та їх ставлення до державного правосуддя і влади в цілому.

В умовах військового стану і масового насильства рівень порушень прав людини є вкрай високим. Велика кількість людей (нашої нації) втрачають життя, здоров'я, майно, зазнають насилля кожного дня, і саме вони потребують дуже серйозного захисту від держави і механізмів, які б реагували на ці порушення. Ми втрачаємо свою націю! Тож держава має забезпечити реалізацію прав і свобод аби допомогти зберегти нашу країну і наших людей!

Права порушуються як і з боку країни-агресора, так і з боку державної влади. Наприклад, можна згадати випадки незаконних арештів, безпідставних обшуків та конфіскації майна громадян на підконтрольних територіях.

У таких випадках, коли громадяни стикаються з порушенням своїх прав без належного судового захисту чи можливості отримати справедливе судове рішення.

Як зазначає суддя ЄСПЛ від України Микола Гнатівський – «Правильним підходом буде створення механізмів правового захисту на рівні держави» [7].

Створивши ці механізми ми зможемо більше допомагати людям, чути їх та звертати увагу на звернення, а також зменшимо кількість скарг до ЄСПЛ, Ради Європи тощо.

Висновки: З огляду на вищесказане бачимо, що ми мали і маємо низку проблем в реалізації прав, свобод і законних інтересів громадян на сьогоднішній день. Якщо запустити механізм правового регулювання – певних методів діяльності відповідних державних органів, підвищити ефективність судової системи, то ми (в особі держави) зможемо в повній мірі забезпечити права громадян і захистити їх свободи, і законні інтереси у кримінальних справах, особливо в умовах військового стану.

Список літератури

1. Ребезюк В. Правова природа, зміст та ознаки механізму охорони прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження. Журнал «Підприємництво, господарство і право». 2018. №1. С. 145-148
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI: станом на 19.04.2024р.
3. Світличний О.П. Судовий захист іноземців та осіб без громадянства. Київський часопис права. 2021. № 4. С. 205–210.
4. Воюта Д. У 2023 році ЄСПЛ постановив 130 рішень у справах проти України: про що ці справи. Юридична газета. 2023
5. Рум'янцева В. Огляд стану звернень громадян України до Європейського Суду з прав людини. © Міністерство юстиції України
6. Константінова Н. 95% скарг до ЄСПЛ від українців стосуються невиконання судових рішень. © Радіо Свобода, 2024
7. Павлюк О. "Кожна людина може наполягати на своїх правах під час війни". Суспільне Новини. 2022

УДК 343.1

Вихопень Р.П., студент гр. 35

Науковий керівник: Навроцька В.В., доцент кафедри кримінально-правових дисциплін, к.ю.н., доцент

*Львівський державний університет внутрішніх справ
(м. Львів, Україна)*

ВИКОНАННЯ УХВАЛИ ПРО АРЕШТ МАЙНА

У КПК України зазначено, що ухвала слідчого судді або суду про арешт майна виконується слідчим, прокурором негайно в порядку, визначеному в даній ухвалі. Умови і